

## Betænkning

### over forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 1. oktober 1951 i København undertegnet venskabs-, handels- og søfartstraktat mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater.

(Afgivet af udvalget den 21. april 1961).

Udvalget har afholdt 4 møder og har herunder haft et samråd med udenrigsministeren.

Til supplerung af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning og de til dette knyttede bemærkninger har udvalget som grundlag for sine undersøgelser og drøftelser indhentet en række oplysninger fra udenrigsministeren.

Forhandlingerne har særlig omfattet følgende spørgsmål:

#### *Udøvelse af professionel virksomhed af offentlig karakter.*

Spørgsmålet om adgangen til udøvelse af professionel virksomhed gav anledning til indgående drøftelse under forhandlingerne forud for traktatens undertegnelse. Det oprindelige amerikanske udkast til den pågældende bestemmelse indeholdt en regel, der generelt hjemlede national- og mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til de to landes statsborgeres udøvelse af professionel virksomhed. Fra dansk side kunne man imidlertid ikke acceptere en sådan bestemmelse, idet man ikke var rede til at ændre den bestående danske lovgivning, der kræver dansk indfødsret som betingelse for at udøve visse former for professionel virksomhed. Man foreslog derfor fra dansk side, at der i en til traktaten knyttet protokol optoges en bestemmelse, hvorved der gjordes undtagelse fra reglen om nationalbehandling med hensyn til de pågældende professioner, især statsautoriserede reviso-

rer, dispachører, mæglere, vejere og målere, apotekere, medlemmer af fondsbørsen, advokater samt auktionsledere. Fra amerikansk side var man ikke stemt for at indføje en sådan liste over undtagelser, og der opnåedes derfor enighed om at indsætte den generelle undtagelsesklausul i traktatens artikel VII, stk. 3:

„... undtagen for så vidt angår sådan professionel virksomhed, som — fordi den indebærer varetagelse af offentlige funktioner eller funktioner i den almene sundheds og sikkerheds interesse — er statsautoriseret og forbeholdt udelukkende landets egne statsborgere.“

Denne klausul omfatter således ifølge sin forhistorie de professioner, til hvis udøvelse der i Danmark kræves dansk indfødsret, men det er givet, at den ifølge sin ordlyd omfatter flere professioner end de nævnte. Fra amerikansk side er det således blevet tilkendegivet, at man i hvert fald anser bestemmelsen som omfattende læge- og tandlægevirksomhed samt udøvelse af undervisning i offentlige skoler.

Ved traktatens behandling i det amerikanske senat i 1953 oplystes det, at der i en række amerikanske enkeltstaters forfatning eller øvrige lovgivning opstilles krav om amerikansk indfødsret som forudsætning for udøvelse af visse former for professionel virksomhed. I omkring halvdelen af de amerikanske enkeltstater findes imidlertid ingen lovregler af dette indhold. I disse stater vil en dansk statsborger derfor være